

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 195 / 27.5.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice și pentru modificarea și completarea art. 337 din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal*, inițiată de domnul deputat neafiliat Cristian-Paul Ichim și un grup de parlamentari PSD, PNL, UDMR, USR, neafiliați (Bp.91/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal, instituirea posibilității minorului de 17 ani de a obține permis de conducere pentru categoriile de vehicule B și BE, cu obligația acestuia ca, până la împlinirea vârstei de 18 ani, să conducă autovehicule numai pe teritoriul României și numai dacă este însoțit de o persoană care deține permis de conducere valabil pentru categoriile B și BE obținut cu cel puțin 10 ani anterior.

Totodată, se propune completarea art. 337 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou alineat, alin. (2), stabilindu-se pedeapsa cu închisoarea de la 1 la 3 ani pentru refuzul ori sustragerea persoanei pentru care legea prevede obligativitatea deținerii unui permis de conducere care însoțește un minor care conduce un autovehicul și care a împlinit vârsta de 17 ani, până la

împlinirea vârstei de 18 ani, și pentru care legea prevede obligativitatea deținerii unui permis de conducere, de a se supune prelevării de mostre biologice necesare în vederea stabilirii alcoolemiei ori a prezenței unor substanțe psihoactive.

II. Observații

1. Prevederile art. 4 alin. (6) lit. d) din *Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind permisele de conducere (reformată)* permit scăderea vârstei pentru obținerea permisului de conducere pentru categoriile B și BE până la 17 ani, iar în cadrul propunerii pentru noua directivă este prevăzut regimul de conducere însoțită pentru conducătorul auto care a obținut permisul la 17 ani.

În ceea ce privește propunerea de directivă, menționăm faptul că prevederile acesteia nu ar trebui valorificate în mod separat, prin propuneri legislative punctuale, cu atât mai mult cu cât nu a fost adoptată o formă definitivă. Prin acest mod de abordare, care nu urmărește o transpunere exhaustivă a unor prevederi europene deja adoptate, există riscul implementării în sistemul legislativ românesc a unor soluții care să genereze dificultăți sau vulnerabilități în aplicare.

Mai mult, dacă ne raportăm la faptul că propunerea legislativă în discuție nu a preluat întocmai soluția existentă în propunerea de directivă, ar însemna că, după adoptarea acesteia, legislația românească ar trebui din nou revizuită, la o perioadă relativ scurtă de timp.

2. Referitor la textul propus, observăm că acesta nu este corelat cu varianta consolidată a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002*. Spre exemplu, este omisă din cadrul art. I pct. 2, categoria Trl, introdusă prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2024 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice*.

3. De asemenea, nu considerăm oportună introducerea alin. (3) al art.20¹, întrucât răspunderea în solidar a însoțitorului cu minorul cu vârsta de 17 ani care deține permis de conducere și poate răspunde atât penal, cât și contravențional, reprezintă o măsură disproporționată în raport cu posibilitățile acestuia de a interveni direct asupra frânei sau comenzilor autovehiculului, în situații de pericol sau de nerespectare a regulilor de circulație.

Spre deosebire de instructorul auto și examinatorul autorității competente care pregătește, respectiv examinează o persoană care nu deține permis de conducere corespunzător categoriei autovehiculului pe care îl conduce, însoțitorul nu dispune de un sistem cu dublă comandă, cel puțin pentru pedalele frână și, după caz, de ambreiaj.

În plus, răspunderea în mod solidar într-o astfel de situație poate avea un efect descurajator pentru persoanele care au calitatea de însoțitor și, astfel, un minor care a obținut permisul de conducere la 17 ani se poate afla în situația în care nu va conduce efectiv până la vârsta de 18 ani, timp în care i se vor diminua și abilitățile dobândite în acest sens.

Un alt aspect important în contextul prezentat îl reprezintă și faptul că, în acord cu textul propus, însoțitorul se poate afla pe oricare scaun al autovehiculului, inclusiv pe bancheta C din spate, fiind reglementată astfel o situație în care o îndrumare eficientă ar fi destul de greu de realizat.

4. Din perspectiva riscului rutier, statistica înregistrată la nivelul anului 2023 relevă faptul că începătorii, în speță conducătorii de autovehicule, tractoare agricole sau forestiere ori tramvaie cu o vechime mai mică de un an de la obținerea permisului de conducere, cu vârste cuprinse între 18 și 19 ani, au fost implicați, cu vinovăție, într-un număr de 144 de accidente, ce au avut ca urmare un număr de 49 de persoane decedate, 140 de persoane grav rănite 119 persoane rănite ușor.

În același context, amintim faptul că, prin *Strategia națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022-2030*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 682/2022, cu modificările ulterioare*, s-a stabilit ca țintă intermediară reducerea numărului de decese și vătămări grave cauzate de accidente rutiere cu 50% până în anul 2030.

Astfel, ținând cont de statistica accidentelor de circulație prezentată mai sus, apreciem că implementarea măsurii propuse prin inițiativa legislativă este de natură să crească riscul rutier pe drumurile publice din România, aspect ce contravine scopului și obiectivelor strategiei menționate.

5. Prin art. II din propunerea legislativă se propune completarea art.337 din *Codul penal* cu un nou alineat, alin. (2), prin care se incriminează refuzul sau sustragerea de la prelevarea mostrelor biologice a persoanei care însoțește un minor între 17 și 18 ani deținător de permis de conducere categoria B și BE, cu ocazia conducerii unui autovehicul pe drumurile publice. Sub acest aspect, menționăm că infracțiunea de la

art.337 Cod penal - *Refuzul sau sustragerea de la prelevarea de mostre biologice* a fost instituită pentru a face eficient textul prin care se sancționează conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau substanțelor psihoactive.

Astfel cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin Decizia nr. 77/2023, infracțiunea de refuz sau sustragere de la prelevare de probe biologice apare ca fiind un substitut pentru infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe. Analizând, însă, propunerea legislativă, se poate observa că nu este incriminată (și nici altfel reglementată) fapta persoanei care însoțește un minor între 17 și 18 ani cu ocazia conducerii unui autovehicul pe drumurile publice de a avea un anumit grad de îmbibație alcoolică sau de a se afla sub influența substanțelor psihoactive pe durata însoțirii.

Totodată, nu se poate susține că persoana care însoțește minorul se încadrează în dispozițiile actuale ale art. 336 din *Codul penal*, pentru că nu este nici conducător auto, nici instructor auto sau examinator.

Așadar, incriminarea propusă este lipsită de scopul pentru care a fost instituită.

În continuare, apreciem că incriminarea însoțirii minorului de către o persoană aflată sub influența alcoolului sau a substanțelor psihoactive nici nu se impune pentru că această persoană nu deține controlul autovehiculului, neputându-l manevra, nefiind în situația instructorului și a examinatorului, care pot controla autovehiculul dotat cu dublă comandă. Practic, rolul acestuia este pur pasiv, iar, în cazul în care minorul încalcă regulile de circulație, însoțitorul din dreapta nu poate interveni decât cel mult verbal. Acesta nu poate decât atenționa șoferul să respecte regulile de circulație, pe care acesta oricum ar trebui să le cunoască și să le respecte, din moment ce a obținut permisul auto parcurgând procedura prevăzută de lege.

Incriminarea nu se justifică nici pe considerentul că însoțitorul, la un moment dat, ar putea lua locul minorului la volan, pentru că, în acest caz, acesta devine conducător al autovehiculului, devenind pe deplin aplicabile art. 336 și art. 337 din *Codul penal*.

Totodată, apreciem și faptul că reglementarea ca infracțiune a faptei prevăzute de alin. (2) al art. 337 din *Codul penal* ignoră *principiul ultima ratio*. Așa cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, utilizarea mijloacelor de drept penal pentru protejarea unor valori sociale trebuie să se realizeze de către legiuitor cu respectarea *principiului ultima*

ratio. Prin *Decizia nr. 405/2016*¹ (par. 68 - 69), Curtea a reținut că, din perspectiva principiului "*ultima ratio*" în materie penală „*nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală*”, această sancțiune fiind „*singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ etc., fiind improprii în realizarea acestui deziderat*”.

6. Suplimentar, în considerarea dispozițiilor art. 70 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, apreciem necesară reconsiderarea normei propusă la art. III, având în vedere că prezenta intervenție legislativă nu vizează modificarea sau completarea, în mod substanțial, a actului normativ de bază.

II. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion Marcel CIOLACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13² din *Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție*